

Vnútorňý školský poriadok

	Vypracoval /revidoval	Kontroloval	Schválil
Meno a priezvisko	Mgr. Adél Eszenyi	Mgr. Ľudovít Mišľan, PhD., MBA	Mgr. Ľudovít Mišľan, PhD., MBA
Funkcia	ZRŠ	Riaditeľ školy	Riaditeľ školy
Organizačná jednotka	Vedenie školy	Vedenie školy	Vedenie školy
Dátum	12.02.2025	12.02.2025	12.02.2025
Podpis			

Vnútny školský poriadok Gymnázia – Gymnázia vo Veľkých Kapušanoch /ďalej len GVK/ vydaný riaditeľom školy na základe zákona č.245/2008 Zb. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe Smernice č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach upravuje práva a povinnosti žiakov školy a výchovné opatrenia na zabezpečenie výchovy a vzdelávania v duchu humanizmu a tolerancie.

Žiak GVK si vybral túto školu slobodne a dobrovoľne. Svojím výberom sa zaviazal, že bude rešpektovať vnútorný poriadok školy, aby tak umožnil naplniť jednu z podmienok nadobudnutia kvalitných vedomostí a zručností. Žiak sa dobrovoľným rozhodnutím študovať na GVK zaväzuje riadne dochádzať do školy, riadiť sa zásadami všeľudskej morálky, humanizmu, demokracie, tolerancie. Plniť si všetky povinnosti, ktoré pre neho vyplývajú zo všeobecne platných právnych noriem, školského a klasifikačného poriadku školy.

Školský poriadok vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v Rade školy pri GVK v súlade s nasledujúcimi právnymi normami:

Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Vyhláška MŠ SR č. 231/2009 Z.z. o podrobnostiach o organizácii školského roka na základných školách, na stredných školách, na základných umeleckých školách, na praktických školách, na odborných učilištiach a na jazykových školách,

Vyhláška MŠVVaŠ SR 65/2015 Z.z. o stredných školách,

[Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov](#)

Dohovor o právach dieťaťa,

Deklarácia práv dieťaťa vyhlásená rezolúciou Valného zhromaždenia 1386 (XIV) z 20. novembra 1959,

Smernica č.36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov na školách a školských zariadeniach,

Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie žiakov strednej školy,

Vyhláška č. 207/2016 Z. z. Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých

[36/2005 Z. z.](#) – Zákon o rodine

[103/2018 Z. z.](#) – Vyhláška o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele

[305/2005 Z. z.](#) – Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní z novembra 2024 (aktualizácia 24.02.2025)

Zamestnanci Gymnázia – Gymnázia vo Veľkých Kapušanoch sa zaväzujú dodržiavať všetky právne normy vo vzťahu k žiakom.

Práva žiaka

Žiak má právo na:

- rovnoprávny prístup k vzdelávaniu,
- bezplatné vzdelanie v štátnom a materinskom jazyku,
- individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom školským zákonom,
- bezplatné zapožičiavanie učebníc a učebných textov na povinné vyučovacie predmety, okrem učebníc a pracovných zošitov pre vyučovanie jazykov
- úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti,
- poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelaním,
- výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí,
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeraného jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny,
- úctu k svojej osobe a zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu,
- slobodnú voľbu voliteľných a nepovinných predmetov v súlade so svojimi možnosťami, záujmami a záľubami v rozsahu ustanovenom vzdelávacím programom,

- individuálne vzdelávanie,
- zrozumiteľný výklad.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú.

Žiak má právo poznať kritériá hodnotenia a klasifikácie vo všetkých predmetoch na začiatku školského roka, spravidla na prvých vyučovacích hodinách.

a) Žiak má právo na informáciu o priebežnej klasifikácii, na bezprostredné oznámenie známky z ústnej odpovede a poznať výsledky klasifikácie a zdôvodnenie hodnotenia písomných prác a testov do 14 dní od napísania.

b) Ak má žiak pochybnosti o správnosti hodnotenia na konci 1. alebo 2. polroka, má právo do 3 dní požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie.

Žiak má právo po konzultácii s vedením školy využívať nástenky, športoviská a iné priestory školy, a to aj v čase mimo vyučovania.

Žiak má právo pracovať v záujmových krúžkoch školy.

Žiak má právo prezentovať svoje pripomienky a námety na triednických hodinách, na zasadnutiach školského parlamentu, na vedení školy a na Rade školy.

Žiak má právo na ochranu svojich osobných údajov a ochranu osobnosti. Nikto nemá právo vysmievať sa, urážať, ponižovať žiaka, poukazovať na jeho telesné, duševné či charakterové danosti, rodinu, poškodzovať česť a dobrú povesť žiaka.

Žiak má právo na ochranu proti šikanovaniu podľa Smernice na prevenciu proti šikanovaniu, ktorá platí v celom GVK i na mimoškolských akciách uskutočnených školou.

Žiak alebo jeho zákonný zástupca má právo požiadať riaditeľa školy o štúdium podľa individuálneho študijného plánu, umožnenie štúdia v zahraničí, o prerušenie štúdia, o prestup na inú školu, po ukončení povinnej školskej dochádzky má právo zanechať štúdium, ak to písomne oznámi riaditeľovi školy.

Žiak alebo jeho zákonný zástupca má právo na základe odborného vyjadrenia lekára požiadať riaditeľa školy o oslobodenie od vyučovania telesnej výchovy, resp. o zaradenie do skupín zdravotnej telesnej výchovy.

Povinnosti žiakov

1. Žiak sa správa slušne a zdvorilo ku všetkým učiteľom a zamestnancom školy. K spolužiakom je priateľský a taktný. Pričínajú sa o dobré meno a česť školy a triedy. Žiak zdraví zreteľne všetkých učiteľov a zamestnancov školy. Pri vstupe vyučujúceho do triedy a po skončení hodiny žiaci pozdravia vyučujúceho postavením sa z lavice.
2. Žiak prichádza do školy 10 minút pred začiatkom vyučovania. V prípade, že žiak prichádza neskoro na vyučovanie, vyučujúci zaznamená tento čas do elektronickej triednej knihy a čas meškania sa mu spočítava do počtu neospravedlnených hodín.
3. Žiak nosí do školy iba veci, ktoré nevyhnutne potrebuje na vyučovanie. Učebnice, zošity a pomôcky si označí menom a triedou. Žiak má zakázané nosiť do školy veci, ktoré by mohli ohroziť jeho zdravie alebo zdravie jeho spolužiakov. Nesmie do školy a na mimoškolské aktivity, exkurzie, výlety a pod. nosiť väčšiu sumu peňazí, drahé šperky, karty, omamné látky, alkohol, žuvací tabak.
4. Počas prestávok sa žiaci zdržiavajú v triede alebo na chodbe, nesedia na parapetných doskách okien a nevyhadzujú von žiadne predmety. Žiaci majú povolené opustiť budovu školy len počas desiatovej a obedňajšej prestávky.
5. V celom areáli školy a na miestach podujatí organizovaných školou je zakázané piť alkoholické, energetické nápoje, fajčiť, hrať hazardné hry, používať zábavnú pyrotechniku, užívať drogy, nikotínové vrecúška alebo iné omamné látky a tiež tieto látky ponúkať alebo predávať ostatným žiakom. Žiak nesmie prichádzať na vyučovanie a mimovyučovacie aktivity v škole pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok. V prípade porušenia zákazu vyučujúci alebo iný učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka a podľa závažnosti situácie riaditeľ školy udelí výchovné opatrenie: pokarhanie riaditeľom školy, zníženie známky zo správania, podmienené vylúčenie zo školy alebo pri opakovanom porušení zákazu vylúči žiaka zo školy.
6. Žiakovi nie je dovolené bez súhlasu druhého zhotovovať fotografie, audio a videozáznamy iných osôb (žiaka alebo zamestnanca školy) a ani ich zverejňovať. Má zakázané používať nedovolené informačné pramene a pomôcky. Počas vyučovania má zakázané používať mobilný telefón, ak mu to vyučujúci nepovolí.
7. V školskej budove sa správa spoločensky. Je slušne a čisto oblečený. Počas vyučovania žiak nenosí žiadnu pokrývku hlavy, ak si to nevyžadujú zdravotné dôvody. Oblečenie zodpovedá

kultúrnym a pracovným požiadavkám aj v letnom období. Žiak je povinný prezúvať sa do čistej, hygienicky a bezpečnostne vyhovujúcej obuvi. V skrinkách a šatniach udržuje poriadok a hygienu. Dodržiava čistotu v laviciach, v triedach, na chodbách a v sociálnych zariadeniach. Po opustení miesta nezanecháva v lavici osobné veci ani odpadky.

8. Žiakovi sa zakazuje znečisťovať steny (interiér aj exteriér), ničiť zariadenie učebni, šatní, šatňových skriniek a ostatných priestorov školy. Žiak šetrí školský majetok. Škody spôsobené na školskom majetku je povinný uhradiť.
9. Žiak nešíri prejavy intolerancie, rasizmu, sociálnej nerovnosti v škole, na verejnosti a na internetových stránkach. Úplne sa vyhýba urážkam, vulgárnym prejavom a osočovaniu pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy i spolužiakov na verejnosti a sociálnych sieťach. Prejavy dôverných vzťahov do školy nepatria.
10. Žiakom nie je dovolené prijímať počas vyučovania súkromné návštevy v budove školy.
11. Žiakovi sa zakazuje počas vyučovania bez povolenia vyučujúcich vzdialiť sa z budovy školy. Ak má žiak voľnú hodinu, zdržiava sa v priestoroch na to určených. Žiak sa môže vzdialiť z budovy školy len so súhlasom triedneho učiteľa. Žiak môže opustiť školu len s písomným súhlasom rodiča alebo zákonného zástupcu.
12. V jedálni školy sa žiak správa slušne a spoločensky, dbá na kultúru stolovania. K výdaju jedál nepristupuje v kabáte, vo vetrovke, v čiapke. Rešpektuje pokyny učiteľov. V prípade nerešpektovania pravidiel má vedúca ŠJ právo vylúčiť žiaka dočasne zo zoznamu stravníkov, resp. službukonajúci učiteľ alebo zamestnanec školy určí takémuto žiakovi povinnú výpomoc pri udržiavaní poriadku v jedálni.
13. Zástupca žiakov triedy je povinný bezodkladne nahlásiť neprítomnosť učiteľa po uplynutí 10 minút od začiatku vyučovacej hodiny v zborovni alebo na sekretariáte školy.
14. Počas prestávok alebo v neprítomnosti učiteľa majú žiaci zakázané akokoľvek manipulovať s didaktickou technikou (notebook, PC, dataprojektor a i.).
15. Žiak využíva umelú inteligenciu len v súlade s pokynmi vyučujúceho.

Práva a povinnosti zákonného zástupcu žiaka

Zákonný zástupca žiaka má právo oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy a so školským poriadkom. Má právo sa vyjadrovať k výchovno-vzdelávaciemu programu školy alebo školského zariadenia prostredníctvom orgánov školskej samosprávy.

Zákonný zástupca žiaka má právo byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa.

Zákonný zástupca žiaka má právo na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa.

Byť prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.

Dostávať informácie o svojom dieťati diskkrétne, v elektronickej podobe zabezpečené prostredníctvom prístupového kódu. Zákonný zástupca je povinný informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania. Tieto informácie podľa charakteru závažnosti sú pre učiteľa dôverné a musí o nich zachovať mlčanlivosť.

Zákonný zástupca je povinný nahradiť škodu, ktorú žiak úmyselne zavinil.

Zákonný zástupca je povinný ospravedlňovať absenciu žiaka na vyučovaní vopred alebo najneskôr v deň neprítomnosti žiaka a po skončení neprítomnosti doložiť písomné ospravedlnenie do dvoch dní.

Zákonný zástupca žiaka nenaruša vyučovací proces. Nevyhnutné návštevy žiakov počas vyučovania sú možné len cez prestávky pri vrátnici školy.

Dochádzka do školy

Vyučovanie a povinné podujatia školy môže žiak vynechať len pre vážnu chorobu, vážne rodinné dôvody a nepredvídané dopravné pomery.

Triedny učiteľ musí byť informovaný o dôvodoch každej absencie.

Ak sa žiak nemôže zúčastniť na vyučovaní z dôvodov vopred známych, požiada rodič alebo jeho zákonný zástupca písomne, príp. telefonicky triedneho učiteľa o uvoľnenie žiaka z vyučovania. Triedny učiteľ môže takto ospravedlniť žiaka na maximálne 3 dni za polrok z rodinných dôvodov. O uvoľnenie žiaka na viac dní je nutné požiadať riaditeľa školy. O uvoľnenie z jednej vyučovacej hodiny žiak požiada vyučujúceho učiteľa, ale s vedomím triedneho učiteľa.

Triedny učiteľ ospravedlní neprítomnosť žiaka na vyučovaní z dôvodov choroby na základe ospravedlnenia podpísaného rodičom, resp. lekárom. Rodič informuje triedneho učiteľa písomne, telefonicky alebo osobne o dôvode neprítomnosti žiaka hneď v prvý deň jeho neprítomnosti. Žiak je povinný predložiť písomné ospravedlnenie ihneď po návrate do školy, najviac však do 2 dní. V prípade, že v priebehu 2 dní od začiatku neprítomnosti neospravedlní rodič žiaka dôveryhodným spôsobom, triedny učiteľ vyzve rodiča prostredníctvom elektronického média (EduPage), aby neprítomnosť žiaka zdôvodnil a ospravedlnil do 2 dní. Plnoletý žiak sa ospravedlní sám, ospravedlnenie musí byť opatrené podpisom a potvrdením rodiča o tom, že je informovaný o jeho neprítomnosti v škole.

Ak žiak alebo rodič /zákonný zástupca/ nepredloží ospravedlnenie podľa predchádzajúcich pravidiel, bude triedny učiteľ považovať vymeškané hodiny za neospravedlnené.

Podľa závažnosti previnenia môžu byť žiakovi uložené nasledujúce opatrenia: **a) Ústne napomenutie triednym učiteľom** môže žiak dostať:

- za menej závažné porušenie školského poriadku - za
1 – 5 oneskorených príchodov na vyučovanie

b) Písomné pokarhanie triednym učiteľom môže žiak dostať:

- za porušenie školského poriadku
  - za 6 – 10 oneskorených príchodov na vyučovanie
  - za 1 – 4 neospravedlnené hodiny - za druhý zápis do klasifikačného hárku
- c) Písomné pokarhanie riaditeľom** školy môže žiak dostať:

- za porušenie školského poriadku
- za 11 – 15 oneskorených príchodov na vyučovanie
- za 5 – 9 neospravedlnených hodín
- za tretí zápis do klasifikačného hárku

d) Zníženú známku zo správania môže žiak dostať:

2. stupeň

- za porušenie školského poriadku
- za 16 a viac oneskorených príchodov na vyučovanie. V odôvodnených prípadoch aj za 4 – 9 /opakovaná absencia/.

- za 10 – 15 neospravedlnených hodín - za 5 a viac zápisov do klasifikačného hárku

3. stupeň

- za závažné alebo opakované porušenie školského poriadku

- za 16 – 25 neospravedlnených vymeškaných vyučovacích hodín

Ak sa žiak nezúčastní na vyučovaní aspoň 5 dní a svoju neúčasť neospravedlní, vyzve ho riaditeľ školy písomne, aby svoju neúčasť zdôvodnil v stanovenej lehote. Ak do 10 dní od výzvy žiak do školy nenastúpi a nezdôvodní svoju predchádzajúcu neúčasť, posudzuje sa to tak, akoby štúdium zanechal. Ak žiak má dostatok podkladov pre stanovenie celkovej klasifikácie v predmete na konci klasifikačného obdobia, ale jeho absencia bola vysoká, môže vyučujúci predmetu zadať žiakovi súhrnný overovací test.

Ak žiak nebude mať dostatok relevantných klasifikačných podkladov na klasifikáciu za daný polrok, nebude klasifikovaný. Termín komisionálnej skúšky v danom predmete určí riaditeľ školy.

Žiak oslobodený od telesnej výchovy na základe rozhodnutia riaditeľom školy sa zúčastňuje hodín TSV, pokiaľ sa nachádzajú vo vnútri rozvrhu hodín. Žiak dodržiava hygienické a bezpečnostné predpisy, prezlieka sa do cvičebného úboru a pomáha vyučujúcemu pri organizácii hodiny.

Žiak, ktorý sa zúčastňuje zdravotnej telesnej výchovy, cvičí v súlade s učebnými osnovami predmetu a návrhom lekára.

Absolvovanie autoškoly je súkromnou aktivitou, preto je žiak povinný realizovať skúšobné jazdy mimo vyučovacích hodín. Žiak má právo na uvoľnenie z vyučovania na deň, v ktorom vykonáva záverečnú skúšku.

Na konci školského roka môže byť žiak v odôvodnených prípadoch uvoľnený až po klasifikačnej pedagogickej rade.

Výchovné opatrenia Pochvaly:

a) Pochvala triednym učiteľom

b) Pochvala riaditeľom školy

Opatrenia na posilnenie disciplíny:

- napomenutie triednym učiteľom,

- pokarhanie triednym učiteľom – zápis do triedneho katalógu,
- pokarhanie riaditeľom školy – zápis do triedneho katalógu,
- znížená známka zo správania na stupeň uspokojivé – zápis do triedneho katalógu,
- znížená známka zo správania na stupeň menej uspokojivé – zápis do triedneho katalógu / prípadne s podmieneným vylúčením zo školy/,
- vylúčenie zo školy.

Pri závažnom priestupku môže mať žiak zníženú známku zo správania alebo môže byť vylúčený zo školy bez predchádzajúcich zápisov a opatrení.

Akokoľvek porušenie školského poriadku zaznamená učiteľ do elektronickej triednej knihy.

Výchovné opatrenia sa bilancujú na klasifikačnej porade príslušného klasifikačného obdobia a zaznamenávajú sa do triedneho katalógu s dátumom klasifikačnej porady.

Organizovanie školských spoločenských podujatí

Pri organizovaní školských spoločenských podujatí (napr. imatrikulácie, stužkovej slávnosti a pod.) je povinnosťou triedneho učiteľa, resp. povereného učiteľa skontrolovať obsahovú náplň programu, aby sa predišlo zaradovaniu nevhodných aktivít do programu akcií školy, ktoré by poškodzovali autoritu školy v očiach verejnosti.

Na webovej a facebookovej stránke školy sa povoľuje zverejňovať len také fotografie zo spoločenských podujatí a akcií školy, ktoré svojím obsahom nepoškodzujú autoritu školy a osobnosť žiaka v očiach verejnosti.

Dodatok č.2

Protiepidemiologické opatrenia a opatrenia v prípade výskytu ochorenia COVID

V období od 1. septembra 2022 platí postup upravujúci organizáciu a podmienky výchovy a vzdelávania žiakov v GVK v školskom roku 2022/2023 vypracovaný v súlade s aktuálnymi opatreniami ÚVZ SR a manuálu MŠVVaŠ SR pod názvom zelená otvoreným školám pre školský rok 2022/2023, s ktorým sú žiaci i rodičia oboznámení v úvode školského roka.

Pri ceste do/zo školy sa žiak/zamestnanec riadi aktuálnymi opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR (ďalej „ÚVZ SR“) a pokynmi regionálneho úradu verejného zdravotníctva.

Pri vstupe do školy si každý žiak i zamestnanec vydezinfikuje ruky.

Zákonný zástupca/plnoletý žiak (ďalej „rodič“) zodpovedá za dodržiavanie hygienickoepidemiologických opatrení pri príchode žiaka do školy a pri odchode žiaka zo školy v zmysle aktuálnych opatrení Úradu verejného zdravotníctva SR).

Rodič dodržiava pokyny riaditeľa školy, ktoré upravujú podmienky na školský rok 2022/2023 a rešpektuje opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov (§152 ods. c) zákona 245/2008 Z. z.). Škola bude rešpektovať a riadiť sa systémom COVID automatu.

Rodič predkladá pri nástupe do školy a po každom prerušení dochádzky do školy v trvaní 5 a viac po sebe nasledujúcich kalendárnych dní (nepočítajúc víkendy a sviatky) „Písomné vyhlásenie o bezpríznakovosti“ žiaka (pozri Edupage). Ak si žiak nedopatrením zabudne vyhlásenie doma, rodič ho môže odoslať škole cez školský Edupage, poslať sken vyhlásenia mailom, resp. kontaktovať všeobecného lekára pre deti a dorast, ktorý ho bude ďalej usmerňovať.

Rodič môže svojím rozhodnutím ospravedlniť žiaka na 5 po sebe idúcich vyučovacích dní. Pri absencii viac ako 5 po sebe idúcich vyučovacích dní z dôvodu ochorenia musí predložiť „Potvrdenie o chorobe“ od všeobecného lekára pre deti a dorast, v opačnom prípade pôjde o neospravedlненú neprítomnosť na vyučovaní, ktorá môže mať za následok zhoršenú známku zo správania, prípadne nutnosť vykonať komisionálne skúšky.

V prípade, že je u žiaka podozrenie na COVID- 19 (bol v úzkom kontakte s osobou pozitívnou na COVID-19), rodič bezodkladne o tejto situácii informuje triedneho učiteľa alebo riaditeľa školy, aby sa mohli prijať sprísnené hygienicko-epidemiologické opatrenia. Povinnosťou rodiča je aj bezodkladné hlásenie karantény škole, ak bola žiakovi nariadená všeobecným lekárom pre deti a dorast alebo miestnym príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva. Za týchto podmienok žiak nemôže navštevovať školu. V prípade, že je u žiaka potvrdené ochorenie COVID, rodič bezodkladne o tejto situácii informuje triedneho učiteľa alebo riaditeľa školy, ktorí postupujú podľa aktuálne platných usmernení MŠVVaŠ SR. Žiak v uvedenom prípade prechádza na dištančné vzdelávanie.

Dodatok č.3

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach. Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: **Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:**

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy postojov a hodnôt

Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru.

Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

A) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokolvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovnovzdelávacie proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

B) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávacie program, individuálny učebný plán, alebo poskytnuté podporné opatrenia.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

C) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.